

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RТА MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

XALQARO SAVDO
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400000	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik:	70411902	Tashqi iqtisodiy faoliyat (tashqi savdo faoliyati)

Toshkent-2021

Mirzoyev Sh.M.

7. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt tarraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: “O'zbekiston”, 2017. – 48 b.
8. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelaqagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: “O'zbekiston”, 2017. – 488 b.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Tashqi savdo faoliyatini yanada erkinlashtirish va tadbirkorlik subyektlarini qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi ‘Q-3351-son Qarori. www.lex.uz
10. Мировая экономика и международные экономические отношения учебное пособие /под ред. Л.С.Шаховской. -2-е изд.-М.: КНОРУС, 2014. -242 с.
11.Ломакин В.К. Мировая экономика: учебник для студентов ВУЗов, обучающихся по экономическим специальностям и направлениям / – Зе изл., перераб. и др. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 671 с.
Axborot manbalari
12. www.zixonet.uz
13. www.edu.uz
14. www.wto.org
15. www.un.org/ecosoc
7. O'quv dasturi “Tashqi iqtisodiy faoliyat va turizmi” kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021 - yil “ <u>26</u> <u>august</u> ” dagi “ <u>1</u> ” – sonli bayonnomasи bilan ma'qullangan. O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 - yil “ <u>28</u> ” <u>august</u> dagi “ <u>1</u> ” -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8. Fan/modul uchun ma'sullar: Voxidova M.X. - Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti “Tashqi iqtisodiy faoliyat va turizm” kafedrasi o'qituvchisi, PhD
9. Taqribchilar: Vahobov A.V. - O'zMU, “Makroiqtisodiyot” kafedrasi mudiri, iqtisodiyot fanlari doktori, professor. Sharifxo'jayev Sh.O. - JIDU, “Xalqaro iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, iqtisod fanlari doktori.

Fan/modul kodi XS102	O'quv yili 2021-2022	Semestr 1	Kredittar 2
Fan/modul turi Majburiy	Ta'llim turi O'zbek/rus		Haftadagi dars soatları 2
Fanning nomi 1.	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lif (soat)	Jami yuklama (soat)
Xalqaro savdo	30	30	60
2. I. Fanning mazmuni			
Fanni o'qitishdandan maqsad – Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha mutaxasislik talabalariga xalqaro savdoni amalga oshirish jarayonları, xalqaro savdo jarayonidagi to'siqlar, tarif va notarif to'siqlar, mamlakatning xalqaro savdo to'g'risida kengraytirilgan tushunchalarini berish, xalqaro savdo jarayonlarini mustaqil tahlil eta olish qobiliyatini shakllantirish, xalqaro logistika, xalqaro tashuvchlarni amalga oshirish bo'yicha birlamchi qarorlarni qabul qila olish, xalqaro savdo shartnomalarini tuza olish, xalqaro savdo tendensiyalarini mustaqil tahlil va sintez qilish ko'nikmalarini shakllantirish.			
Fanning vazifikasi – Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha mutaxasislik talabalariga xalqaro iqtisodiy aloqalarining murakkab muammollarini xalqaro savdo qonuniyatlari orqali yechishning zamонавиғи nazarни asoslарни о'рганиш, Jahon savdosining tovar va jug' rofifi strukturası hamda jahon bozori konyukturасын чуақур таҳлил этиш билан bog'liq nazarни bilimларни yetказиш; xalqaro iqtisodiy munosabatlar ko'laming taraqqiy etishida xalqaro tashkilotlarning ro'lini har tomonlarda tahlil qilish va o'rganishdan iborat.			
II. Asosiy nazarri qism (ma'ruza mashg'ulotlari)			
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:			
1-mavzu. Xalqaro iqtisodiy munosabatlar tizimida xalqaro savdoning o'rni.			
Xalqaro iqtisodiy munosabatlar va ularning asosiy shakllari. Xalqaro savdonining mazmuni, tuzilishi va xususiyatlari. Jahon iqtisodiyotda mamlakatlarni tasniflash. Xalqaro mehnat taqsimoti.			

hisoblay olish, xalqaro logistika, xalqaro tashuvlarni amalga oshirish bo'yicha birlamchi qarolarni qabul qilish **matakalariga ega bo'lishi kerak.**

4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
interfaol keys-stadilar;
seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
guruhlarda ishslash;
taqdimotlarni qilish;
individual loyihalar;
jamoa bo'lib ishslash va himoya qilish uchun lovihalar.

5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil ijitalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil nishohada yuritish va joriy, oralig' nazorat shakllarida berilgan vazifa va noshinqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirishi zim.

A sosiv adabivatal

1. Мировая экономика и международные экономические отношения/учебник под.ред. А.С. Булатова.:Magistr, 2017.-654с.
 2. Krugman Paul R. International economics: theory and policy/Paul R. Krugman, Princeton University, Maurice Obstfeld, University of California, Berkeley, Marc J. Melitz, Harvard University.—9th edition, Pearson 2015. ISBN-13: 978-0-13-342364-8
 3. П.Д. Шимко. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебное пособие /под ред. И.А. Максимцева. М.: Издательство Юрайт., 2016. -392 с.
 4. Vaxabov A.V., Tadjibayeva D.A., Xajibakiev Sh.X. Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlari: darslik. –Toshkent: Baktria press, 2015.- 584б. ISBN 978-9943-4414-8-4

On 'shimsha adahivatla

1-mavzu. Xalqaro iqtisodiy munosabatlar tizim

ÓRNÍ

Xalqaro iqtisodiy munosabatlar va ularning asosiy shakllari. Xalqaro saydoning mazmuni, tuzilishi va xususiyatlari. Jahon iqtisodiyotda mamlakatlarni tasniflash. Xalqaro mehnat taqsimoti.

2-mavzu. Xalqaro savdoning nazariy asoslari.
Xalqaro savdoning proteksionistik nazariyasi. Mutloq ustunlik nazariyasi. Nisbiy afzallik nazariyasi. Xalqaro savdoning zamонавиу nazaryalari. Ishlab chiqarish omillari nishati nazariyasi. Xalqaro mehnat taqsimotini tadqiq qilish yo'nalishlari.

3-mavzu. Xalqaro savdoning rivojanish shart-sharoitlari va tashqi savdo siyosati.

Xalqaro mehnat taqsimoti va unga ta'sir etuvchi omillar. Xalqaro mehnat taqsimoti rivojanishining o'ziga xos tomonlari. Iqtisodiy xavfsizlik va uni ta'minovchisi chora-tadbirlari. Jahon savdo tashkiloti. Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi.

4-mavzu. Tovarlar xalqaro savdosi.

Xalqaro savdoda tovar birjalar. Oziq-ovqat tovarlarining xalqaro bozori. Qishloq xo'jaligi malsuloflari bozori. Qazilma boyliklari bozori. Xalqaro logistika.

5-mavzu. Xizmatlar xalqaro savdosi.

Xalqaro xizmatlat savdosi haqida tushuncha. Xazmatlar bo'yicha asosiy iqtisodiy savdo bitimlari. Xalqaro turizm xizmatlari. Iqtisodiy aloqalarni sug'urtlashning xalqaro tizimi.

6-mavzu. Xalqaro savdoda oldi-sotdi shartnomasi.

Tashqi savdo shartnomasi, uning zarurati. Tashqi savdo shartnomasining shartari. Xalqaro savdo bitimlarning turlari. Xalqaro savdo munosabatlardira kiring. Tashqi savdo munosabatlarda lizing bitimlari. Xalqaro savdoda franchayzing INKOTERMS.

7-mavzu. Texnologiyalarni xalqaro uzatish.

Texnik tarqiyotning xalqaro savdoga ta'siri nazariyalari. Texnologiyalarni xalqaro uzatish shakkllari va mexanizmlari. Xalqaro texnologiyalar bozorining rivojlanish tamoyillari. Xalqaro patent va litsenziya shartnomalari.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va taysiyalar

- Amaliy mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etildi:
1. Xalqaro mehnat taqsimoti.
 2. Xalqaro savdoning zamонавиу nazaryalari.
 3. Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi.
 4. Xalqaro logistika.
 5. Tashqi savdoni tartibga solishning tarifsiz usullari.
 6. INKOTERMS.
 7. Osyo mamlakatlarda xalqaro mehnat migratsiyasi.
 8. Xalqaro patent va litsenziya shartnomalari.

Amally mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jhohzlangan auditoriyada bir akadem guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'kazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

- Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:
1. O'zbekistonning jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lish istiqbollari.
 2. Xalqaro savdoda narx shakllanishi va uning xos turlari.
 3. Xalqaro savdoda bank o'tkazmalari.
 4. Boj tariffarining atzalliklari va ziddiyatları.
 5. Iqtisodiy aloqalarni sug'urtlashning xalqaro tizimi.
 6. Xalqaro savdoning proteksionistik nazariyasi.
 7. Markaziy Osyo mamlakatlari va Jahon savdo tashkiloti.
 8. BMFning xalqaro savdo tizimini rivojantirishdagji o'mni.
 9. Xalqaro turizm va uning asosiy yo'nalishlari.
 10. Xalqaro savdo shartnomasi, uning tuzilishi va unga qo'yiladigan asosiy talablar.
 11. JSTning xalqaro savdodagi o'mni.
 12. Xalqaro ischchi kuchi migratsiyasi va 'ul o'tkazmalari.
 13. Texnologiyalarni xalqaro uzatish shakkllari va mexanzimlari.
 14. Avtomobililar xalqaro savdosi.
 15. Meva va sabzavotlar xalqaro savdosi.
 16. Bank xizmatlari xalqaro savdosi.
 17. Konsalting xizmatlari xalqaro savdosi.
 18. Xalqaro savdoda ta'lim xizmatlarning o'mni.
- Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etildi.

3. Magistr bilishi kerak:

- Xalqaro savdoning asosiy tamoyillari, xalqaro tovarlar va xizmatlar savdosining asosiy yo'nalishlari, xalqaro savdoning klassik hamda zamонавиу nazaryalari, xalqaro kom'aniyalar boshqaruvining o'ziga xos jihatlari, tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi, ularning kodи, tarif hamda bojları to'g'risida *tasavvur va bilimga ega bo'lishi*; • Xalqaro savdo jarayonharini va xalqaro savdo dinamikasini tahili qila olish, xalqaro savdo shartnomalarini tuza olish, xalqaro patent va litsenziya shartnomalarini bir-biridan farqlay olish *ko'nikmalarga ega bo'lishi*; • Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi, ularning kodи, tarif hamda bojlarini, JST va xalqaro integratsiyalar talabi bo'yicha tariflarni